

1. Celsi veronensis Can. reg. Lateranensis Cong. dissuasoria ne christiani principes ecclesiasticos usurpent census. Quaestio disputata per eundem, an aliqua respub. possit conducere judaeos ad foenerandum sine peccato et an papa valeat concedere quod id fieri possit sine peccato. Bononiae plantonis de benedictis 1494

2. ejusd. monumentum Compendiosum pro Confess-ionibus Cardinalium Reliquorumq praelatorum praeter Communes Confessionum regulas; scribebat auth. an 1478

3 praelectio sacra[#] habita à joan. de pineda soc. j. ss. scripturarum professore anno 1602 pp. 32.

4 julii M. Turrii De felicitate lib. 4 verona fratrum de sabio 1531

5 Hyeronimi ~~Bal~~ Balbi Dialogus Cujus argumentum versibus expeditur.

[#] in Verba Cantic. Canticor. Cap. V. Dilectus meus, Candidus et rubicundus, electus ex millibus.

Suo Reuerendissimo patri & Domino. D[illegible] no diuina miseratione presbytero Cardinali sancte Marię i port. cu. Celsus Maphęus ueronensis canonicus regularis congregationis Lateranensis Salutem ęternam & cõmendationem peroptat.

+ N. 2.

SI reuerendissime pater & domine dixerimus quia peccatum non habemus iuxta Iohannis apostoli sententiam nosmetipsos seducimus & ueritas in nobis non est. Ideo pie ac recte a sancta matre ecclesia institutũ arbitror: ut omnis utriusq; sexus semel saltem ĩ anno propria cõfiteat peccata: quo per huiusmodi confessionis humilitatẽ auctori nostro reconciliari mereamur cum quo peccando inimicitiam contraxeramus. A quo quidẽ salutari precepto nec uos qui ecclesiastica preeminentia insigniti estis: exemit. Cũ magis deceat eos qui excellentiori fulgent dignitate: etiã puriori conscientia nitere: Ceterisq; quibus presunt fidelibus non solũ bene uiuendi precepta tradere: sed etiã exempla monstrare. Tuo itaq; precipuo hortatu & iussu ac nõ nullorꝫ aliorꝫ patrum in hoc breui scrutatoriolo aliqua congessi

a

capitula: quę uobis atq; uniuersis ecclesię prelatis cōfiteri uolentibus ꝑ scrutanda cōscientia preter cōmunes regulas quantū coniector satis cōmode inseruire ualebūt. Nam iussis tuę. R. dominationis nō parere mihi grauissimū crimen cōmittere uidetur: cū quicqd in me est ingenij uel uirtutis: quod tamē patū uel nihil esse arbitror: tibi & ecclesię sanctę dei cupiam debere ascribi atq; dicari.

Incipit Monumentū compendiosum pro confessionibus Cardinaliū reliquorūq; prelatoꝝ preter cōmunes confessionum regulas a Celso Mapheo Veronensi canonico regulari congregationis Lateranensis congestum.

Capitulum primū de ingressu ad dignitates ordinesq; ecclesiasticos quantū ad seipsos spectat.

Primo an acceperit beneficia: dignitates: uel magistratus ecclesiasticos excōmunicatus: irregularis: suspensus uel interdictus. quia non haberet executionem eorum. ¶ An acceperit ordines aliquos similiter excommunicatus: irregularis: suspensus: uel interdictus: uel etiā in peccato mortali: quia semper peccasset mortaliter. Et in primis quattuor casibus non haberet executionē ordinū.

¶ An acceperit huiusmodi dignitates per symo-
niā & maxime beneficia. quia teneret̄ renūciare.
Et anteq̄ dispēsaret̄ per papam haberet beneficiū
furtiue: nec faceret fructus suos. ¶ An acceperit
beneficiū ob obsequia temporalia principaliter.
quia etiā non excusat̄ a symonia. ¶ An procura-
uerit habere beneficiū curatū pro se. & impetra-
uerit: etiā si sit alias dignus: quia tales preces esti-
mant̄ p indigno uidelicet pro ambicioso & pre-
sumptuoso. Et est symonia & p consequens pec-
catū mortale secundū Thomā. 2ª 2ᵉ q. 100. ar. 5.
in respon. 3. arg. & in. 4. sententiarum di. 25. q. 3.
ar. 3. in respon. ad 4ᵐ argᵐ Et secundū Ray. Hu-
go. Host. Goff. & alios. Et secundū aliquos tene-
tetur renūciare. Pro beneficio antē simplici licet
porrigere preces p se si alias talis sit dignus. Ali-
qui uolunt q̄ liceat petere i generali beneficiū ad
sui sustentationē nō habendo oculos ad curā ani-
marū neq̄ ad gradus dignitatem. Tamen Aug⁹
19. de ci. dei. c. 19. dicit. Locus superior sine quo
populus dei regi nō potest & si administretur ut
decet: indecenter tamen appetitur. & habetur. 8.
q. 1. Qui episcopatum. ¶ An habuerit multa be-
neficia simul curata. uel habentia dignitatē sine

specialissima dispensatione papę: quia alias tene- retur ad restitutionē fructuū. extra de preben. c. de multa. ¶ An habuerit plura beneficia simpli- cia uel curata etiā p papę dispensationē nō ad ne- cessitatē sui status sed ad superfluitatē. nō uidetur conscientia tuta quo ad deū: quia talis potius dissi patio q̄ dispensatio dicenda est. ¶ An fecerit ua- rias permutationes beneficioꝝ sine speciali licen tia papę. quia symoniacū iudicatur. ¶ An male tractauerit beneficia quę iuste ac iuridice habuit uidelicet in cultu diuino: quia nō fecit ibi impen- di debita obsequia. In edificijs quia ea ruere dimi- sit. In possessionibus quas male curari fecit. Non enim in his excusat᷑ a mortali. imo tenet᷑ ad resti- tutionē notabilis damni si euenit eius negligen- tia uel incuria. ¶ An male expendit fructus be- neficiorū uidelicet ꝙ ultra necessitates suas ac fa- milię honestę dedit eos consanguineis non indi- gentibus: adulatoribus: histrionibus: epulonibus: lenonibus: luxuriosaq; parauit conuiuia. quia hec bona pauperū sunt. & ad redemptionē peccatorū: qui ea reliquere. sanguisq; exquiret᷑ eorū: & pec- cata clamant ad celū. ¶ An iusta debita contracta a predecessoribus suorū beneficiorū noluerit sol- uere in damnū pauperū & creditorū. quia tenet᷑.

¶ An ex fructibus ecclesię emerit res immobiles ꝑ consanguineis. quia huiusmodi res debent esse ecclesię. Et an emerit nomine alterius ut possit libere legare cui uelit uidelicet filijs suis aut matribus eorū. quia fraus est & sacrilegiū. teneturq; ecclesię restituere. & nō potest ille uel illa tute possidere/ licet etiam esset ut dixi filius uel filia. ¶ An non curauerit seruare iura & priuilegia suorū beneficiorum uel ex negligentia petire permiserit. ¶ An alienauerit res ecclesiasticas mobilia uel īmobilia nō cū euidenti utilitate ecclesię: aut etiā non seruata forma iuris. quia grauissimū peccatū est. Et animę defūctorū qui ea reliquere undiq̄ expetunt. ¶ An renunciauerit beneficijs suis ut dentur nepotulis: consanguineis: amicis indignis uel spe premij: aut precio iam accepto.

Capitulum secundū de ingressu ad dignitates beneficiaq; ecclesiastica quantū ad alios spectat.

An cōmiserit symoniā in collatione beneficiorū. quia si secrete id egit/ ultra peccatum mortale est suspensus quo ad se. Si uero notorie/ est suspensus etiam quo ad alios. Si autem ipse non cōmisit

querendum est an fuerit cooperator uel medius huiusmodi contractus symoniaci uel consiliū dederit uel saltem non prohibuerit in familiaribus in subditisq̧ suis.cum id sibi ex officio prohibere incumbat: quia etiam hoc pacto non excusaretur a mortali. ¶ An etiam contulerit aliquos ordines symoniace. Et si id secrete egit/ ultra mortale erit suspēsus quo ad se. Si uero notorie/suspensus erit etiā quo ad alios. Sed in utroq̧ casu ordinatus erit suspensus ab executione ordinū & indigebit dispensatione. ¶ An cōtulerit ordines alicui clerico nō habenti titulū uel beneficiū. uel saltem patrimonium sufficiens: quia ultra peccatū tenet̄ ei expensas facere.quoadusq̧ prouiderit sibi de beneficio: nisi forte alius episcopus sibi commisisset: quia similiter ille ad hanc prouisionē teneretur. ¶ An contulerit alicui eadē die duos ordines sacros.uel quattuor minores cū subdiaconatu: quia est suspendendus a collatione taliū ordinū. ut.c. litteras.ii.et.c.dilectus extra de temp.ordi. Et an cōtulerit ignoranti & indigno.& nō fecerit eum debite examinari.quia ultra mortale est suspensus a talis ordinis collatione per annum.ut in.c. Nullus. eo.ti.li.6. Vel contulerit alicui alterius diocesis sine litteris dimissorijs: quia similiter est

suspensus per annū a collatione ordinum. Et interim clerici sui absq; ipsius licentia possunt a uicinis episcopis ordines recipere. ut. eo. ti. eos. li. 6. ¶ An contulerit plura beneficia uni in casu non concesso uel plures prębendas aut dignitates: seu alia plura officia. uel fuerit cooperator huiusmodi collationū. ¶ An contulerit beneficia curata nō habenti ętatem legittimā quę est annorū. xxv. aut his qui nolunt se facere ad sacerdotiū promoueri infra annū: cū id iure prohibeat. ¶ An per preces suas carnales impetrauerit beneficiū simplex. uel curatū pro indigno: quia tunc ęstimant preces illę loco precij & dicūt carnales: ut uideri cet si homo ille esset malę uitę. uel ignorans: uel ambiens: quia ut dicit Gregorius. Locus regiminis sicut desiderantibus est negandus: ita fugientibus est offerendus. 8. q. 1. In scripturis. Aut aliquo alio modo indignus: quia peccatū esset mortale. & iudicat symoniacū: & omnia mala quę ex illa collatione sequūt sibi ad iudiciū imputabūt. ¶ An fecerit conferri beneficia iuuenibus nō intendentibus clericari sed uxorati: aut pro aliquo tempore gaudere ex prouentibus beneficiorum. quia certe peccatū graue est & contra intentionē

ecclesie: eorumq qui ecclesias dotauerūt. ¶ An quando contulit beneficia uacantia uoluit pro se spolia defuncti aut fructus collectos beneficiorū retinere aut colligendos: noluitq ea tradere his quibus beneficia cōtulit. ¶ An in delectionibus propositionibusq uirorū ad dignitates: prelatiões seu beneficia ecclesiastica nō semper preposuit sanctiores: doctiores: prudentioresq: sed potius alios ratiōe affinitatis: consanguinitatis: amicitie: odij ue: aut seruitutis: seu pertinacie. quia in his uix quis a mortali posset excusari. ¶ An promouerit aliquos ad ecclesiasticam dignitatē. uel fuit causa promotionis eorū presertim ad animarū curam: quos ipse nouit perseuerare in peccato mortali. quia sic a nullo doctore excusaret a peccato mortali/ licet ille talis quo ad alia exteriora estimaretur dignus. Vnde legitur de sanctissimo Leone papa q cū per dies quadraginta uigilasset ad altare sancti Petri p remissione suorum peccatorum beatus Petrus per uisum dixit omnia sibi peccata remissa/illis exceptis que ex promotiōibus insufficientium cōmiserat. ¶ An similiter sustinuerit aliquos tales perseuerantes in peccato mortali in huiusmodi beneficijs curatis. cum eos posset ammouere si illud sibi incūbat ex officio. quia illud

est relinquere gladiū ī manu furiosi. propter hoc non excusat a mortali maxime ex regula quę ait: Qui causam damni dat damnum dedisse uidetur. ¶ An fuerit impedimēto habentibus zelū ecclesię dei: ut nō proponāt meliores: doctioresue ad dignitates aliaq; officia ecclesiastica. ac etiā ne alia multa bona sanctaq; & ad reformationē ecclesię dei necessaria exequant. imo tales uiros deluserit detrahendoq; eis hypocritas uocauerit.

Capitulum tertium de regimine uitę quantum spectat ad seipsos.

An existens in peccato mortali: uel excōmunicatus: seu suspensus: aut irregularis: uel interdictus executus fuerit officiū alicuius ordinis. quia semper mortaliter peccasset. Si autē excōmunicatus: suspensus uel interdictus. ultra peccatū mortale incurrit irregularitatē. Sed irregularis ꝓ quacūq; uice exercet officium suum peccat mortaliter. ¶ An concubinā notorie tenuerit: quia suspensus est ab executione beneficiorū & ordinum: & maxime a celebratione missę: & si exequit᷑ efficit᷑ irregularis & indiget dispensatiōe papę secundū Host. ¶ An laxauerit habenas ad consuetudines

uanaq; colloquia cum mulierculis: ex quo multi scandaliçant: & ipse hoc nouit. licet malū nō sequat in seipso nō tamen est tutus a peccato mortali propter scandalū aliorū: quia ut plurimū minores maiorū imitant exempla. Similiter de consuetudine etiā masculoꝝ formosorū ac more mulierum ornatorū aliqua perscrutatio fieri potest propter scandalū & murmurationes pusillorum. ¶ An libenter aures prebuerit delatoribus murmuratoribus ue: seu ad detrahendū alios induxerit maxime de sūmo pontifice. cū grauius periculosius q; illud sit crimen. Nam secundū Bernardū & detrahens & audiens diabolū portat: in mortaliq; crimine uersatur. ¶ An delectatus fuerit coram pusillis disputare contra fidem. contra īmortalitatē animę. quasi ipse non credat aliam uitam seu penas inferni uel gloriam paradisi: Et ita seruitores pusilli scandaliçant. ob idq; se īmergunt lasciuijs huius uitę dicentes alterā uitam non esse postq̄ nec patres maiores credunt eam. ¶ An in ludo schachorū alearum ue multū tempus amiserit: delectatusq; fuerit interesse choreis alijs ue spectaculis non religiosis. ¶ An se totum imerserit secularibus negocijs tēporalibus ue. magisq; curauerit externa hęc omnia aut bona corporis q̄

animarū que ęterna sunt. cū huiusmodi dignitates propter spiritualia principaliter ordinata sint: q̄ propter temporalia: Et qui magis uacat temporalibus q̄ spiritualibus dicitur esse secundū Augustinū sal infatuatū euangelij. ¶ An in gubernatione familię correctioneq̨ uitiorū multū furibundus clamorosusq̨ fuerit: modestiā ue omnē amiserit: quę principibus ecclesiasticis pręcipuū ornamentum est. ¶ An proprias iniurias ulcisci uindicateq̨ uoluerit: cum patientię exemplū suis subditis esse debeat. ¶ An in uestibus: uasis argenteis: paramentisq̨: ac reliqua supellectile nimis pomposus superfluusq̨ fuerit. An similiter superfluam uoluerit habere familiam fabricasq̨ deauratas construere uoluerit cū scandalo secularīū ac contra Ambrosij & Hieronymi sententias 12.q.2.c. Aurū. &.c. Gloria. &.12.q.1.c. Episcopus ecclesiasticarū. ¶ An pacis studiosus fuerit. omnes patientia superans. nemini adulator: licet omnib⁹ affabilis esse debeat. de pręsidentia dignitatis non gaudens: quin magis de onere animarū sibi cōmissarū dolens: cū sūme formidare debeat cogitans de singulis sibi cōmissis districte in hora mortis debere iuxta Gregorij sententiam rationem reddere. ¶ An studio litterarū toto pectore

nō incubuerit: librisq̄ sacris magis q̄ secularibus negocijs nō oblectatus fuerit. ¶ An ad faciendas elemosynas manus profusas nō habuerit cognoscens ꝙ quecūq̄ bona fidei sue cōmissa sunt: substantie pauperū sunt. ac purgamēta peccatorū secularium. is. q. i. c. Quoniā. ¶ An nō fecerit exequi ultimas uoluntates defunctoꝝ. uel non recte dispensauerit legata ad pias causas: aut alia bona incerta. ¶ An in cōuersatione religiosorū aliorūq̄ bonorū uitorum magis q̄ reliquorū hominū non oblectatus fuerit: & ad huiusmodi cōuersationes familiam propriā nō incitauerit atq̄ compulerit. ¶ An deambulationes sue non fuerint circa uisitationes ecclesiarū locorūq̄ sacrorū. ac indulgentiarum. nec deuitauerit uenationes ac reliqua secularia exercitia. ¶ An concesserit pecunias suas mercatoribus ad lucrandū. permiseritq̄ subditos clericos quibus interdicta est negociatio id agere seu alio modo negociari.

Capitulū quartū de regimine uite quantū spectat ad officia aliasq̄ cerimonias diuinas

An omiserit horas canonicas ex negligentia. quia pro qualibet die uel pro qualibet hora qua omittitur officium: nisi infirmitate uel impossibilitate

cōpellat̄ incurrit peccatū mortale etiā ſi dimittit officiū beatę uirginis. quando dicere tenet̄ ſecundum rubricas. ¶ An dicendo horas canonicas ſe Imiſcuerit alijs negocijs uel exercitijs. quia uidet̄ mortale cū nō ſatiſfaciat precepto eccleſię intentioniq; legis quę intendit obligare tales perſonas per aliquod ſpatiū tēporis ad uacandū circa diuina. ¶ An cum ſomnolentia & multis oſcitationibus dixerit adeo ut nec uerba explicauerit ꝑ maiori parte. Ita ꝙ tunc ſecundū doctores tenet̄ reficere officiū uel dicere aliquid ęquiualens. ¶ An cū irriſionibus dixerit officium: aut leuitates fieri ab alijs paſſus fuerit tempore officij ita ꝙ animus eius diſtractus fuerit ab officio. ¶ An cū diceret officiū mente circa alia uagauerit uoluntarie: non curans de attentiōe ad officiū: quia uidet̄ mortale Secus eſt ſi ꝓpoſuerit uelle attendere ſed diſtrahit̄: & tamē cū aduerterit diſplicet ei. quia attentio uirtualis ſufficit ſecundū doctores. ¶ An dixerit matutinū hora tertiarū. uel ueſperas quarta hora noctis. uel horas nō dixerit niſi cū maxima ipſaꝝ tranſmutatione. uel omnes horas ſimul inglutierit quo liberius uacet nugationibus nō neceſſarijs. ¶ An cū iuit ad refectiones benedixerit menſam & quę cibo ſumptutus eſt. Similiter

an post ciborũ sumptionẽ egerit gratiarũ actiones ut precipit̃ di.44.c.Non licet. ¶ An in cõuiuijs fecerit aliquos legere sacras lectiones ut dicit̃ di.44.Pro reuerentia.Nam dum corpus reficitur diuersis ferculis nisi lectione retrahat̃ lingua in dettractionibus relaxat̃ ut dicit Gregorius.& habet̃ di.44.Cõuiuia. ¶ An nimis negligens fuerit ad celebrandũ.quia saltem in diebus solennibus celebrare debet,ne frustra uideat̃ tam excellens accepisse talentũ.uel ipsum in terrã fodisse. quia forte non excusat̃ a mortali.uel si celebrauit nõ dictis matutinis & prima: ut est de more Romane curie:quia si etiam secus egisset tenetur de mortali secundũ quasi omnes recte sentientes.Et maxime de matutinis. ¶ An cũ passus fuit pollutionẽ nocturnã ex causa mortali:uel quam dubitat mortalem celebrauerit: quia uidetur secundũ Thomã fuisse mortale.nec excusat̃ per confessionem ut non debeat abstinere a consecratione uel cõmunione:nisi forte propter necessitatẽ populi excusaret̃ qui esset in die festo absq; missa. Talis necessitas posset facere ꝙ etiam contritus & non confessus quando deest copia sacerdotis posset celebrare sine peccato cum proposito confitendi. Si uero causa pollutionis fuit uenialis.tunc peccatet

uenialiter. ¶ An in confectione sacramentorum uel administratione omiserit debitã materiã: uel formã: uel ritũ. In quolibet horũ est mortale/ etiã si id egit ex ignorãtia crassa. ¶ An cũ multa irreuerẽtia seu irreligiositate tractauerit omnia diuina. dissolutionesq; fecerit in ipsis. seu nugationes: risus: derisionesq;. ¶ An assiduus nõ fuerit ad frequentiam orationum: quibus ei lumen de cęlo ad regendũ populũ sibi cõmissum exhibet͛ & ardor ad perficiendũ quod sibi ex officio iniunctũ est. ¶ An diebus festiuis uel dominicis non fuerit in ecclesia ad diuina ut dicit͛ de conse. di. 3. Epũs.

Capitulũ quintũ de regimine uitę prelatorum quantũ spectat ad curam aliorum.

An in suis beneficijs maxime ubi habet͛ cura animarum non posuerit uiros prudentes: doctos: & timoratos: quia si ignorantes & iniquos. & tales cõmiserint errores sibi imputabuntur. ¶ An nõ dederit operã ut suis temporibus omnia suis subditis impendant sacramenta ut crisma. cõsecrationes: reliquaq; omnia sacra necessaria: quę si sua negligentia omissa erunt non excusabitur a mortali. ¶ An nõ curauerit ut summo studio omnes

ecclesię suis diocesibus subiectę per idoneas san-
ctasqꝫ personas uisitent maxime si id munus ipse
perficere nõ poterit aut noluerit. cũ iure cautũ sit
ut semel ĩ anno omnes ecclesię ab episcopis uisi-
tent. 10. q. 1. Decernimus. &. c. Episcopũ. Et ꝙ in
ipsa uisitatione crimina puniant. quia alias que-
cũqꝫ ibi inordinata cõmissa fuerint sibi ascribent.
¶ An quando fecit uisitare uel ipse uisitauit ma-
gis motus fuerit spe census uel lucri q̃ salutis ani-
marũ. ¶ An in huiusmodi uisitationibus nimiũ
aggrauauerit uel permiserit aggrauari subditos
suos aut ecclesias sibi subiectas ipsasqꝫ uisitatiões
non fecerit cũ paucis seruitoribus paucisqꝫ equis
propter euitandas expensas superfluas pauperũ
sacerdotũ. quia quandoqꝫ una die fit consumptio
ciborũ multorũ dierum. ¶ An concesserit uices
suas aut iurisdictionem suam: que est quid spiri-
tuale: aliquibus sub aliquo precio uel sub annuo
censu cõtra id quod dicitur extra Ne prela. uices
suas. c. 1. 2. &. 3. ¶ An ĩ huiusmodi uisitationibus
a se factis non correxerit sacerdotes notorios con-
cubinarios adulteros ac omnia alia uitia crimina-
lia manifesta dico manifeste & secreta secrete. Et
illa de quibus habuerit aliqualẽ noticiã ulterius-

non quesierit uel subtilius inuestigauerit. Et hoc ex negligentia crassa uel muneribus uictus uel timore humano. quia nō excusat a mortali nisi forte id faceret ad uitandū maximū scandalū. Secundum enim Augustinū ad Valeriū: Nihil in hoc mūdo tristius: miserabilius: & damnabilius episcopi dignitate si perfunctorie. id est negligenter & adulatorie res agat. di. 40. Ante omnia. ¶ An doctrina: exhortationibus: & exemplo sanctitatis conatus non est sibi subditos deducere ad pascua uite. Et si ipse ignorauerit uel nō habuerit exercitiū declamandi in populis/ nō est conatus habere optimos precones christi: qui populos ad uirtutē inflamment & retrahant a uitijs & huiusmodi. ¶ An si ipsemet predicauerit populis sibi subiectis id egerit ī peccato mortali. quia totiens peccauit mortaliter quotiens predicauit. secundū Tho. Leuitici. 21. erat preceptū ut qui haberet maculā nō accederet ad ministeriū aliquod dei sui. quod intelligitur secundū Gregoriū de peccato mortali. di. 49. Hinc etenim. ¶ An ī diffiniendis causis dandisq; sententijs pretermisso ordine iuris/ suo se uoluerit capite regere tanq̄ optimo decreto. uel noluit iudicare cū deberet. & ex hoc aliqs amisit

ius suu͂;graueq; passus est detrimetu͂.quia mortaliter peccauit.tenetur q; secundu͂ doctores ad estimationẽ litis. ¶ An odio:amore:timore.uel censu protulerit iniquas sententias.aut id etiã egerit ex ignorantia crassa.quia nõ excusat̃ a mortali. & tenet̃ parti lese si ille pro quo sententiam protulit nõ uult satisfacere. ¶ An magis punierit subditos poena pecuniaria ex auaricia q̃ alia poena. ¶ An fecerit uerberari clericos p manus laicoru͂: nisi quãdo essent incorrigibiles.quia periculu͂ est excõmunicationis. ¶ An nimis uelox fuerit ad fulminandas excõmunicationes precipiendumq; omnia sub censuris ecclesiasticis: & maxime ĩ his in quibus ei subditus nõ tenet̃ obedire:utputa reuelare peccata criminalia aliorum occulta & similia.quia tunc etiã non excusat̃ a mortali. ¶ An in inquisitionibus criminu͂:accusationibus:denũciationibus uel prolationibus sententiaru͂ & huiusmodi precipitanter nimis se gesserit cu͂ scandalo & detrimẽto subditoru͂. ¶ An in iudicijs excesserit fines auctoritatis sue uel mandati.quia nõ excusaret faciliter a mortali. ¶ An dum iudicare tenet̃ nõ elegerit auditores: assessores:uel cõsultores doctos:ne aliquid precipitanter uel ignorãter

ageret. quia nō excusaret a peccato & a restitutione damni dati si secus fecisset. ¶ An acceperit pecuniā cū sit iudex ut iudicaret etiā iuste. quia non excusatur a mortali. Moderata tamē exenia potest accipere. di. 18. de Eulogijs. Delegatus tamen potest accipere moderatas expensas pro se & pro assessore.

Capitulum sextum de regimine prelatorum quantū spectat ad excellentiam dignitatis auctoritatisq̧ eorum.

An cū fuerit inter primates ecclesię non conatus sit etiam alios pręcellere sanctimonia: doctrina: prouidentia & sapientia. noluerit q̧ ut congruum est primū locū illū ornare summis uirtutibus. Nam cardinales secundū doctores representant angelos assistentes domino & pręsertim Seraphim. & episcopi angelos missos. ¶ An in creandis eligendisq̧ alijs nouis cardinalibus magis secutus fuerit fauores uotaq̧ principū : q̄ rectū conscientię iudiciū. ¶ An elegerit aliquos cū cōuentione & promissione suoꝝ uotorum de rebus suis in concilijs proponendis : aut saltem de electione ipsius uel eius amici quem ipse uoluerit ī futurū pontificē.

¶ An magis delegit cariores sibi q̄ sanctiores & utiliores ecclesię dei seu qui forent ad pręcipuū ornamentū illius sacri collegij. Nam cardinales a spiritu sancto iudices orbis cōstituti sūt. ideo pręcipua sanctimonia nitere debent. Sunt etiam consultores orbis. ideo singulari doctrina debent fulgere. Sūt demū rectores uniuersi orbis. ideo ętate grandęui. aut saltem usu multarū rerū debent pręeminentes esse. ¶ An in relationibus quę de more ꝓ assumendis ad dignitates suis in concilijs fiunt: nō iuxta rei ueritatem & promouendi mores alijs patribus pure & recte retulerit: quia tunc eorū collegiū ueritate & rectitudine iudicij eius opera fraudat. ¶ An ab alijs patribus uota in fauorem suorū promouendorū iniuste extorserit etiam cū pollicitatione de rependendis sibi alias huiusmodi iniquis uotis. quia non excusaretur a mortali. ¶ An reuelauerit quę dicta uel tractata sunt secrete i eorū cōsistorio: uel habet a pontifice sub silentio: aut scripserit extra curiā & maxime principibus ad aucupandū eorū gratiam: uel ad beneficia consequenda. ¶ An quandoq̧ consuluerit pontifici in his quę sibi ad ruinā & ignominiam futura sunt. Et an idipsū egerit cum alijs

patribus sui collegij quasi aliorũ opprobrium ad eius cedat singularẽ gloriam. ¶ An promisit uotum suũ extra consistoriũ & ad partẽ in re graui cũ id quandoq; cedat ad scandalũ sui uel confratrum suorũ & contra essentiã sui officij sit. Nam substantia officij cardinalatus est bene consulere. Consiliũ autẽ secundũ Aristo. 3º ethicorũ est de re dubia. & quę longo indiget discursu. Auditis enim postmodũ rationibus aliorum patrum contra id quod faciliter promisetat si id noluerit seruate leuis aut infidelis existimabitur. Sed si id inique seruare uoluerit, ad pertinaciam in malũ & ad sui ipsius interitum attribnet. ¶ An demũ in omnibus consultationibus: diffinitionibus: seu uotorũ exhibitionibus reliquisq; in suis concilijs pponendis animũ nõ seruauerit liberũ, imo magis secutus fuerit factiones; odia: amicitias: propriaq; cõmoda. ¶ An etiã in proponendis ĩ concilijs timore aut gratia pontificis seu aliorũ patrũ libere loqui noluerit ob idq; aliquid diffiniri uel cõcedi permiserit ubi dei uel proximi offensa interuenerit: & sic a culpa mortali non excusabit. ¶ An similiter timore uel gratia humana deuictus: quod conscientia sibi dictauerit defensare

uel libere oppugnate noluerit. Et licet ea i re dei offensa directe nō interueniat: tamen maius bonū honoris diuini: ecclesię commodi: uel iusticię proximi omittit: quod forte ex sua libera consultatione sortiret effectū. ¶ An in electione sūmi pontificis uicarij christi: successoris Petri: pastoris uniuersalis ecclesię non elegerit meliorē doctioremq. ¶ An ante ingressum conclauis promisit etiā cū iuramento date uota alicui inepto aut minus idoneo ad tantū onus gubernationemq uniuersi populi christiani. ¶ An ut ipse etiā consequeret uotū alterius huiusmodi ineptissimo dedit uota sua. ¶ An spe premij uel ꝓmissiōe pecunię: officij: uel domus: aut beneficij seu cuiuscūq alterius quę precio ęstimari possunt pollicitus est ipse uota sua. ¶ An talia oblata ob huiusmodi exhibitionē suffragiorū postmodū acceperit. quia non excusaret a symonia graui. ¶ An ut non darentur uota digno & benemerenti sibi detraxerit in rebus grauibus & criminalibus: aut quocunq alio modo. ¶ An similiter permiserit uiolari ecclesiasticam imunitatem & dignitatem ut uidelicet debitores alijq facinorosi homines extrahant a locis sacris: aut q clerici conueniant a iudicibus

secularibus seu puniant᷑: aut ꝙ bona seu eius iurisdictio a secularibus usurpent᷑. ¶ An similiter fecerit clericos soluere talias: gabellas: pedagia: aliasq; angarias: uel saltē permiserit quia eos pro uiribꝫ sua non defensauerit: cū ad eū maxime spectet: Et iure antiquo & nouo clerus ab huiusmodi oneribus imunis esse debeat. ¶ An in uotis & iuramentis: alijsq; sententijs & casibus sine causa rationabili dispensauerit. Et presertim de his in quibus nō potuit. cum illud graue sit crimen. Sed longe magis si dispensauit de operibus perfectionis: ut de uoto castitatis & religionis: ubi secūdū doctores non datur melior cōpensatio. ¶ An saltem fuerit mediator uel cōsultor huiusmodi dispensationū que secundū Bernardum potius dicende sūt dissipationes q̄ dispensationes. quia tenetur ad omne damnū quod inde sequit᷑. Et tales sic dispensati sine causa urgenti & necessaria non sunt tuti quo ad deū. ¶ An ipse ob dignitatē excellentem cōtempserit iura & decreta sanctę romanę ecclesię. uel nō existimauerit excōmunicationes & alias censuras ecclesiasticas. non feceritq; existimari a subditis suis. passusq; fuerit eos scienter sponte participare cū excōmunicatis a papa in

diuinis. quia & ipsi incurrũt in eandem excõmunicationem papalem. ut extra. de sen. ex. Significauit. ¶ An susceperit & tutatus fuerit causas religiosorum: pauperum: uiduarũ: pupillorum: & afflictorum: quoniã prelati debent esse patres & tutores huiusmodi personarũ. ut di. 87. per totũ. ¶ An demũ cũ dicant' cardines super quos uniuersus orbis rotari debet nõ direxerit oculos suos in omnibus semper ad dominũ & ad incrementũ ecclesie sancte eius: cuius precipua illuminaria esse debent. Nec non ad edificationem & profectum omniũ gentiũ que sub celo sunt. & quarum patres precipui appellandi sunt.

Explicit breue scrutatoriolum pro cõfessionibus cardinalium reliquorũq; prelatorũ a Celso Mapheo ueronensi canonico regulari congregationis lateranensis congestũ. Incipit eiusdem aliud breue scrutatoriolũ peccatorũ pro cõfessionibus.

Rimo habende sũt conditiones cõfiteri cupientis. s. an peregrinus. an uxoratus. que sit eius ars & his similia. ¶ Secundo a quo tempore citra confessus aut cõmunicatus nõ est.

¶ Tertio an tunc omnia dixerit sacerdoti peccata seu in aliquo ei mentitus sit. ¶ Quarto an tunc perfectã habuerit cõtritionẽ & propositũ satisfaciendi de omnibus tũc sibi necessarijs. ¶ Quinto an cõpleuerit omnia sibi iniuncta : & an in statu gratię: quia quędã in peccato mortali non ualent secundũ Thomã & non nullos alios ut orationes & cętera. Et si nõ fecit utrũ recordet penitentię. ¶ Sexto cui confessus est: utrum habenti utranq; clauem. s. scientię & potestatis. Nam in similibus homo reiterare tenetur confessionẽ aliquo modo ¶ Septimo an nunc de omnibus offensis doleat & uelit satisfacere : atq; aliena reddere si habet. ¶ Octauo an nunc sit excõmunicatus uel fuerit tunc quando alias confessus fuit. quia nõ fuit capax absolutionis nec nunc esset nisi prius habita absolutione ab excommunicatione. ¶ Numerus semper mortaliũ peccatorum dicendus est: qui si pro certo sciri non potest iuxta id quod coniectutatur dici potest.

SVPERBIA

Superbia est inordinatus affectus proprię excellentię. ¶ Primo homo scrutari potest an deo nostro fuerit subditus in omnibus : cognoscens ab

ipso corporalia & spiritualia beneficia: & ex hoc gratias et debitas reddiderit: atq; in omnibus nomini eius laudes ascripserit nec non eum ob hoc super omnia dilexerit. ¶ An eius fidei fuerit sub ditus idest omnia necessaria crediderit & symbolum sciuerit. ¶ An aliquo genere nicromantię usus fuerit. ¶ An cęteris incantationibus: sortilegijs: diuinationibus: signationibus infirmitatū: breuibus: obseruationibus uanis dierum uel stellarū: aut huiusmodi uetularū delirantiū portentis seu somnijs usus fuerit aut crediderit. ¶ An nomen dei in uanum assumpserit idest iurauerit in mendacio uel sine causa. ¶ An peierauerit solenniter. An nō solenniter tamen scienter aut in damnū alterius. ¶ An execratione usus sit puta dicens: Si hoc nō agam possim damnari uel illud mihi accidat. ¶ An fecit quempiā iurare quem sciebat falsū iuraturū. quia occidit animā eius & suam iuxta Aug[us]. ¶ An blasfemauerit deū uel sanctos uel ignominiose dixerit per mēbra ipsoꝝ & cętera. ¶ An maledixerit deū uel sanctos: uel dixerit eum hoc nō posse & his similia ut contra uelle eius hoc faciam. ¶ An uota stulta & illicita fecerit & impleuerit. ¶ An uota honesta & lici-

ta implere omisit. ¶ An celebrauerit dies festos: audiendo missas non laborando & quieti diuine uacando. ¶ An in ecclesijs & sacratis locis illicita cōmiserit. Seu rebus sacris abusus fuerit. ¶ An maioribus tēporalibus & spiritualibus obediens fuit uel subiectus. ¶ An debitis honoribus prosecutus est: ac necessaria prouiderit maxime parentibus & domesticis. ¶ An se de his iactauerit quibus minime preditus est: scientia: existimatione: sanctitate: fortitudine: prudentia: fide: pulchritudine: sanguinis antiquitate: diuitijs: ceterisq; uirtutibus. ¶ An si ornatus fuerit ijs: tamen se extulerit perinde ac proprio ingenio industriaq; istec omnia assecutus sit non dei gratia. ¶ An de his passim se laudauerit uel laudari uoluerit & si a deo cognoscat. ¶ An ceteros despexit appellans homines nullius momenti aut existimationis uel ingenij. ¶ An clericos aut religiosos despexit appellans ipsos hypocritas tanq̄ ipse rectius ambulet. ¶ An statū suum statui religionis preposuit. ¶ An ornatu inusitato uel eius facultatibus non conuenienti usus est. seu uxorem uel filios passus est uti. ¶ An circa ornatum multū temporis consumpsit. uel ipso inaniter delectatus est. ¶ An se

ornauit ut quoſpiam ĩ ſui libidinẽ excitet. ¶ An ſingularis in omnibus apparere uoluerit.ſ.dicto opere ornatu & ſimilibus. ¶ An de ſe nimium preſumens periculis mortis expoſuerit.ſ.aut haſtiludijs uel huiuſmodi. ¶ An alios ad id induxerit preſertim ad curſũ equorũ & cetera. ¶ An ſe de malis iactauerit aut mala ceu bona defenſauerit : uel ſe humiliare noluerit de ſuis exceſſibus. ¶ An nimis de miſericordia dei preſũpſerit : & ob hoc noxia eſt aggreſſus. poſthabito timore dei

AVARICIA

Auaricia eſt non rectus appetitus rerũ temporalium extrinſecarũ. ¶ An ſupra deũ & proximũ iuſticiã & uirtutes pecuniã dilexerit adeo ꝙ eius gratia omnia illa contempſerit. ¶ An furtũ commiſit. An rapinam. ¶ An quempiã ad huiuſcemodi adiuuauerit preſertim contra romipetas & peregrinos. quia papalis excommunicatio eſt per curie proceſſum. ¶ An ſacrilegium perpetrauit. ¶ An huiuſmodi ſuo auxilio uel cõſilio peracta ſint. ¶ An uſurã uel pecunia : uel alijs rebus quibus cõmitti poteſt.ſ.uino frumento/fecit. ¶ An fecit ſtoca uel alios cõtractus ĩ fraudẽ uſure nomine.ſ.emptiõis uenditiõis & locatiõis. ¶ An mutuauit ut acciperet aliquid ultra ſortẽ uel aliquod

ab eo consequeret̃ obsequiū. quia sapit usuram. ¶ An in socidis animaliū usurę speciem exercuit. s. uolens capita imortalia. ¶ An propter temporis dilationem uendidit maiori precio. ¶ An cambia illicita fecit sicca uidelicet. ¶ An sine necessitate accepit ad usuram seu mala intentione. ¶ An in emptionibus & uenditionibus cōmisit excessum circa maius aut minus. ¶ An uendidit rem unā pro alia. seu corruptam pro bona. ¶ An sit peccato symonię irretitus. ¶ An decimarū debitum persoluerit. ¶ An ludo fortunę maculatus sit. ¶ An datia fraudauerit. ¶ An aliquid acceperit pro actu turpi. s. pro meretricio sodomitio aut pro labore in diebus solennitatum. ¶ An instrumētis uel litteris falsis aut testibus usus sit. ¶ An mendaciū perniciosum uel sui gratia uel alterius dixit. quia mortale. Quodcunq; enim mendaciū iuxta Augustinū peccatū est ueniale uel mortale: nec usq̄ aut unq̄ eo uti licet. ¶ An res alterius ad eius manus peruenerint quoquo modo. ¶ An ob auariciā familię & seruis necessaria nō prouiderit. ¶ An distulit dare mercedē operarijs indigentibus. ¶ An etiā pecunias uel res alienas aut suas prodige ac sine rationis ordine distraxit atq;

consumpsit. INVIDIA

Inuidia est dolor alieni cōmodi & gaudiū infortunij. ¶ An inuidia gloriā & cōmodū cuiuspiam impediuit. ¶ An alicuius famā uel existimationē minuit: ei aliquod obijciens crimen. ¶ An rixas discordiasue inter amicos propinquos extraneosq; disseminauit. ¶ An murmurationes atq; susurrationes hinc inde contra proximū sparsit. ¶ An in malā parte proximū iudicauit seu sinistri aliquid de eo suspicatus est nullis tamē eum ad id impellentibus indicijs. ¶ An gaudium de eius incōmodis seu tēporalibus seu spiritualibus suscepit seu stulte ī cachinū prorupit. ¶ An secreta cuiusq; reuelauerit presertim habita sub cōfessionis sigillo. ¶ An partes & factiones secutus est ex quo proximi perditionem optat. ¶ An amicis eius inimici optauit incommoda multa. ¶ An etiam de profectu alterius sine modo rationis exultauit & presertim quando nō sunt de spectantibus ad deū & uirtutes. ¶ An suis adulationibus aliquē in errorē induxit uel elationē. ¶ An aliquorū male acta applausu suo cōmendarit & ex hoc illi in malū confirmantur.

GVLA

Gula est irrationabilis affectus cibor͂u uel potus. ¶ An fregit ieiunia de precepto:& an ipsis dieb⁹ comedit cibos illicitos: puta caseum & oua. ¶ An inebriatus est scienter.s.arbitrans uinũ obfuturũ sibi. ¶ An crapulatus est usq; ad uomitũ. ¶ An gula comedit nociua animę & corpori & ob hoc longiorem passus est infirmitatẽ. ¶ An tempore infirmitatis contra medici regulas cõtraria comedit. ¶ An cibis nimis laute conditis functus est. ¶ An horas congruas ex ingluuia nõ expectauit & in comedendo nimiã habuerit delectationem. ¶ An aliqua ad libidinẽ prouocantia dedita opera uel sciens sũpserit. ¶ An fuerit causa inebriationis in altero aut fractionis ieiunij.

IRA

Ira est animi imoderata indignatio contra quodcunq; sibi oppugnans. ¶ An ex ira primo aliquẽ occiderit. ¶ An aliquẽ mutilauerit seu uerberauerit.aut sanguinẽ effuderit maxime persõnę ecclesiasticę. ¶ An ad hotũ similia desiderium habuerit.& quotiens determinate. ¶ An eius cõsilio uel pręcepto uel permissione i quantũ probibere potuerit tale quid perpetratũ sit. ¶ An ex

odio aliquē alloqui noluerit seu aspicere. ¶ An maledixerit parentes. aut cuipiam conuitia dixerit uel blasfemia quadam sibi malum optauerit. ¶ An ex ira i deū uel sanctos indignatus sit: uerba proloquendo insulsa ut dicens deus iniustus uel partesanus est. & cętera. ¶ An mortē sui ipsius optauerit ira quadam. ¶ An ira fregerit quodcunq; obuiū inuenerit. ¶ An maledixerit animas defunctoꝝ. Seu diabolum inuocauerit in eius patrociniū. ¶ An maledixerit diē & horā natiuitatis baptisinū & similia. ¶ An ira nimis clamorosa atq; intonantia semper effuderit uerba. ¶ An quodcunq; istorū pręsentia filiorum seu aliorum puerorū egit qui eius exemplo ad hęc incitantur. ¶ An etiā sua ignauia atq; superflua animi tranquillitate uel etiam aliquo humano respectu uel metu familiā seu quoscunq; errantes nō correxerit maxime quando ei ex officio incumbit. ¶ An etiam puniens aliquē & si iusticię seruet regulas: tamen odio atq; mentis indignatione id explet. ¶ An ueniam sibi petentibus noluerit pręstare. uel ipse petere si cuiquam fuit molestus.

LUXURIA

Luxuria est intemperatur animus circa uenereos

actus. ¶ An primo tenuerit concubinã.s.mulierem solutam. ¶ An fornicationẽ cõmiserit.cum quantis & quotiens. ¶ An adulterium idest cum uxore alterius. ¶ An stuprũ scilicet cum uirgine. ¶ An incestũ quod est cũ coniunctis uel consanguinitate uel affinitate seu cognatione legali uel spirituali. ¶ An sacrilegiũ quod est cũ sacris personis. ¶ An raptum quod est per uim. ¶ An seduxit aliquã pollicens ei perpetuã fidem matrimonij. ¶ An cũ uxore usus est in loco non debito aut modo nõ rationali sed pecudũ more: uel cum quacunq; alia. ¶ An dum cum uxore esset habuit animum ad aliam. quia mortale. ¶ An tempore menstrui se abstinuit. ¶ An quãdo est pregnans propter periculũ partus. ¶ An diebus solennitatum se abstinuit. seu ieiuniorũ tempore. ¶ An cũ uxore nõ causa prolis aut iusticię seruandę sed sola infrenata concupiscentia est usus. ¶ An debitũ uxori reddere noluerit. quia tenet'. ¶ An multũ impudice se habuerit circa tactus oscula & similia quę iuxta Augustinũ sacro nõ conueniunt matrimonio. ¶ An dum esset cũ muliere egit ut ipsa nõ conciperet: aut ut abortiuũ emitteret. ¶ An se cũ masculis miscuit actiue uel passiue. ¶ An in hoc

aliqua uis uel fraus fuit uel inscio patiente. ¶ An seipsũ polluit uel causa fuit alterius pollutionis. ¶ An in bestialitatem incidit scilicet cum brutis. ¶ An in loco sacro aliquid horũ accidit uel diebus sacris. ¶ An ex tactu uel osculis pollutio in altero ipsorũ secuta est. ¶ An amoris scripsit litteras seu legit libros ad libidinẽ prouocantes: ut eis accendat in malũ. ¶ An cantauerit huiuscemodi inhonesta. ¶ An duxit alios ad procandũ. ¶ An mediator horũ malorꝝ fuit scilicet prebendo domũ. modũ & cętera. ¶ An deliberauerit cũ aliquibus peccare. & cũ quantis qualibus & quotiens. ¶ An consenserit delectationibus libidinis Nam & si actum nollet peccat tamen mortaliter. ¶ An hoc uitio in tantũ corruptus fuerit ꝙ infirmatus sit.

ACCIDIA

Accidia tediũ est circa bona spiritualia & corporalia. ¶ An cum tedio audierit missas & predicationes: cęterasq̃ diuinas laudes. ¶ An negligens fuerit circa orationes: cõtemplationes: lectiones: confessiones: poenitentias & cętera spiritualia. ¶ An negligenter se habuerit circa prouisionẽ corporaliũ rerũ uel tẽporaliũ necessariarũ. ¶ An satisfecerit officio si quod sibi iniunctum fuerit.

¶ An sit assuetus multũ dormitare uel stertere scilicet usq; ad horam tertiarũ. ¶ An pœnituit se benefecisse. ¶ An spe confitendi peccauit. ¶ An uanis noxijsq; uerbis atq; fabellis operam dedit. ¶ An a peccatis magis ratione pœnę se abstinuit q̃ ratione dei offensę. ¶ An morũ incompositus fuerit. ¶ An choreis multũ delectatus sit. ¶ An non fuerit diligens ut familia eius spiritualibus uacet. ¶ An cuiquam uolenti bona operari impedimẽto fuit. ¶ An omisit implere septẽ opera misericordię corporalia & spiritualia: quę his uersibus cõtinent. Consule castiga solare remitte fer ora. Visito poto cibo redimo tego colligo condo. ¶ Potest examinari de tribus uirtutibus theologicis: fide spe caritate. ¶ De quattuor etiã cardinalibus scilicet prudentia temperantia fortitudine & iusticia. ¶ De decem pręceptis legis. ¶ De quinq; sensibus corporis. & his similibus.

Explicit breue scrutatoriolum seu monumentũ compendiosum pro confessionibus a Celso Mapheo ueronensi canonico regulari congestum.

.M.CCCC.LXXVIII.

